

YONA

Yona tuku wam patit

David nu kumna le kiŋo nuŋe Solomon nu tuku ma tumba Israel mbal Yuda mbal kulatka minna. Solomon tuku ait mbolŋge nane piti afu kaŋger ndaka mine mayenaig.

Solomon nu kumna le kiŋo nuŋe Rehoboam nu tuku ma tina le Israel mbal nane taŋgo ta mbulmba nu nane kulat ndakuwa ŋga gabat suŋgo ande kise madinaig. Taŋanaig le Rehoboam nu Yuda mbal ndo kulatka minna.

Taŋamba Israel mbal Yuda mbal nane nduiye fet arnaig le David tuku ndare tuturmba kina ta nane Yuda mbal ndo kulatka minmba minnaig. Nyu kat naŋgine ta Matteus 1.6-11 mbolŋge mine likade.

Ait ta mbolŋge tuan taŋgo suŋgomba nane Israel mbal Yuda mbal ŋgamukŋge minmba nane riroŋ pasa saniŋmba minanu.

Nane tuku nyu kat naŋgine Elia Elisa Aisaia Yeremia nane afu turmba.

Yona nu Kuate ram kua kina

1 ¹Mara ande Suŋgo nu Amitai kiŋo nuŋe Yona wam pagumba sana: ²Ne tiŋga Nineve tumbraŋ suŋgo ta kaye sulumba riroŋ pasa niŋga. Ye nane tuku wam ŋaigonu suŋgomba ke likade ta ye kaŋgerket ŋgina.

³Taŋakina le Yona nu Suŋgo ram kua ka Spen kilke mbol kambim bafuna sulumba kile nu tiŋga Yafo tumbraŋ fudiŋ ta mbol kina ka taŋge waŋ ande Spen kambim bafuna ta te-silikina sulumba Suŋgo ram kua ka waŋ ta piyamba poŋga kinaig.

⁴Nane kinaig le kile Suŋgoŋge bubre saŋgrinu yu mbolŋge pilna le pronā. Bubre saŋgrinu taŋge waŋ tumba sambriwa le fofokam bafuna le ⁵waŋ kulatkanu taŋgo kame nane wamdus fulilka kuru kuru mayemba naŋgine mbara yimyam wike likinaig sulumba nane waŋ piti suŋgo tina ta bulkuwa ŋga agaŋ ndende afu waŋ mbolŋge paska kilmba yu mbol pankinaig ta Yona nu katese ndana. Nu waŋ sinam nziŋge kinymba gilaŋgina.

⁶Kile waŋ ta tuku gabat Yona te-silika kuanemba sana: Ne ndaŋam tuku kinymba minit? Ne tiŋgumba naŋe mbara wika le nu sine sinasiŋmba tursiŋguwa le sine ŋgisi ndakube ŋgina.

⁷Tañakina le waŋ kulatkanu taŋgo kame nane naŋgine naŋgine sakinaig: Sine kagmaika taŋgo ande tuku nyu mayok kuwa ndeta nuŋge mbarna le sine ŋgisikam bafuweg te kila palmbimŋgig ŋginaig. Nane taŋamba kagmaikinaig kande Yona tuku nyu mayok kina.

⁸Tañana le nane nu sanaig: Sine piti suŋgo teg te tugunu te-mayokmba sasina le sine isbe. Ne ame piro ŋak? Ne anikok? Ne kilke tugu ndaŋ tuku kuasmbi ŋginaig le ⁹Yona ndek nane tuku pasa lafumba saninaig: Ye Hibrunu. Ye Sungo tuku nyu kurauket tuku. Nu samba mbolok Mbara. Nuŋge yu kilke turmba kile-mayokkina ŋgina. ¹⁰Tañakina sulumba Yona nu Sungo ram kua kina ta kubeu nina le waŋ kulatkanu taŋgo kame nane ismba kuru kuru suŋgo tinaig sulumba Yona sanaig: i ... Ne sinja mbar suŋgona ŋginaig.

¹¹Bubre kile saŋgri tinina le yu mbalo sugo sugo tininaig le waŋ kulat taŋgo nane ndek sakinaig: Sine ne mbolŋge ndaŋbe le yu mukuwa le sine mine mayewamŋgig ŋginaig le ¹²Yona nu ndek saninaig: Ye tumba yu mbol bukŋgap le yu mukuwamŋgat. Yeŋge mbaren le yu mbalo sugo sugo te tinigade le tane piti tade ŋgina.

¹³Tañakina le nane waŋ kulat taŋgo waŋ tumba makembi kambim bafumba nane saŋgri tinja koikinaig. Koikinaig ta yu saŋgri tinina le nane waŋ tumba piyal kambim fugumba ¹⁴Sungo wika sanaig: O Sungo, sine taŋgo te tumba yu mbol bukŋgube le nu kumwa le ne sine pasa mbolŋge patika le ma ŋayo mbolŋge ŋgisi ndakube. O Sungo, ne naŋe nzali ndo dubimba wam te kate ŋginaig.

¹⁵Tañakinaig sulumba nane Yona tumba yu mbol bukŋginaig le yu ndek mukuna. ¹⁶Yu mukuna le taŋgo kame ta Sungo tuku kuru kuru suŋgo tumba agaŋmor ande balemba Sungo atraukinaig sulumba nu tuku pasa saŋgri pilenaig.

¹⁷Yona tumba yu mbol bukŋginaig le Sungo nu kualegaŋ suŋgo ande sana le nu promba Yona tumba ŋinkina. ŋinkina le Yona nu mara keŋmba furir keŋmba kualegaŋ fuŋgul sinam taŋge minna.

Yona nu Kuate gare pasa tuna

2 ¹Yona nu kualegaŋ fuŋgul sinamŋge minmba nuŋe Mbara Sungo gare pasa tumba sakina:

²O Sungo, ye piti suŋgo kurawit sulumba ne wikit le ne ye turyat. Ma ŋayonu kumanu mbal tuku ma mbolŋge minit sulumba ye ne tuku wi kuenkit le ne isat. ³Neŋge ye bukŋgat le ye yu buto sinam nzi kat. Yuŋge ye songat le yu mbalo sugo sugo ye mbolŋge ŋgurkaig le ⁴ye sakit: Ne ye pitaiyat. Ne tuku tukul wande ta ye maŋ kaŋgere nda ŋga sakit. ⁵Yu mbalo ye mbolŋge ŋgurmba minaig le ye tuku mabseŋ tukulkat le yuŋge ye ŋak songat. Yu sinamok aŋgaŋge ye tuku gabat songat. ⁶Ye yu sinamŋge tabe minig ta tugunu tugum nzi kat. Ma ta ŋayonu ndo ye

tukulyat ta o Kuate Sungo, ne ye maŋ luka te-mayokyat le ma ŋayonu ta kusrewit.

⁷O Sungo, ye kumam tuku kamusit sulumba ye ne idusnumba yabaŋnit le ne samba mbolŋge naŋe tukul wande sinamŋge ne isat. ⁸Nane afu yabri mbara dubikade ta nane ne kusrenade ta ⁹ye munembi ne tuku nyu te-duŋga ne atraukamŋgit. Ye ne ndoŋ tumamba pasa saŋgri pilewen ta maŋ kamŋgit.

O Sungo, neŋge ndo sine kile-luka kilit le sine abo ŋak mineg ŋga sana.

¹⁰Kile Sungo nu maŋ kualegaŋ ta sana le kumba ka piyaŋge Yona ŋgilikina le mayok kina.

Yona nu Nineve kina

3 ¹Sungo nu maŋ lato Yona wam pagumba sana: ²Ne tiŋga Nineve tumbraŋ sungo ta kaye sulumba pasa ye ne sanet te kuklimba saka ŋgina.

³Taŋakina le Yona nu tiŋga Sungo tuku miŋge dubimba Nineve kina. Nineve nu tumbraŋ sungo pasa ŋak. Taŋgo ande tumbraŋ ta dubimba make inum kumam kambim ŋga ta nu mara keŋnu mbolŋge ta prowanu.

⁴Kile Yona nu tugu pilmba tumbraŋ sungo ta dubimba kina ka ki butuŋgina le furiram nu wi kuenka nane saniŋgina: Ait 40 kugawaig le Kuatenge Nineve tumbraŋ te te-ŋgisiwamŋgat ŋga saniŋgina le ⁵Ninevenu taŋgo pino nane Kuate tuku pasa ta ismba sonŋga nane ndek sakinaig: Sine ŋakmba nyamagaŋ pinka taŋgo nyu ŋak taŋgo nyu kugatok sine ŋakmba ŋgamuŋgal biye mbilmba sinamanzer tawi tiŋbe ŋginaig.

⁶Kile Nineve tuku gabat sungo ta pasa ta ismba nuŋe minyokam mbili sungo maditaknu ta kusremba nuŋe mindepiye mayenu ta paska pilmba sinamanzer tawi tiŋmba kuke tugu sinamŋge minyok minna. ⁷Taŋamba nu taŋgo afu kukulniŋgina le nane kumba ka Ninevenu taŋgo pino ŋakmba wam paguka saniŋginaig: Singine gabat sungo nuŋe gabat kame ndoŋ nane teŋenmba sakaig. Tane taŋgo pino agaŋmor ŋakmba nyamagaŋ kule pinka ndanyap. ⁸Tane ŋakmba agaŋmor turmba sinamanzer tawi tiŋmba tane Kuate wika yabaŋap sulumba taŋgine wam ŋaigonu ta ŋakmba kusreka mine maŋau ŋaigonu ke likade ta turmba ŋakmba kusrekap. ⁹Sine taŋabe le Kuate nu sine tuku gubra sungo pilit ta wamdus mbilmba kusrewa le sine ŋgisike nda. Gabat sugo sugo nane taŋakaig ŋginaig.

¹⁰Kile Nineve mbal nane wam ŋaigonu ŋakmba kusrekinaig le Kuate nu wam kinaig ta kaŋgerka nane tuku gubra sungo tina ta wamdus biye mbilna sulumba nu nane kile-ŋgisikam sakina ta ke ndakina.

Kuate nu Nineve mapena le Yona nu gubra tina

4 ¹Yona nu wam ta tuku ŋgamuŋgal ŋayoŋga nu gubra tina sulumba ²nu Sungo yabaŋmba sana: O Sungo, ye yiŋe tumbraŋge minmba

ne Nineve tumbraŋ ŋgisiwe nda ta o buk katesewen. Ta tuku ye kua ka Spen kambim bafuwen. Ne sine sinasiŋmba mapekate tuku Mbara ta ye kila. Ne pitik gubra ndanate tuku. Ne sine tuku kume purte tuku. Ne wamdus biye mbilmba taŋgo tuku mbar ne lafu ndate.

³O Suŋgo, ne ye baleya. Ye abo minam mbulit. Ye kumi ko ŋgina le
⁴Suŋgo nu ndek sana: Ne gubranate wam ta kumumbi e ŋgina.

⁵Kile Yona nu tumbraŋ suŋgo ta kusremba kumba ka ki prote kumamŋge minyokina. Nu baibai ande nzaŋnu pilmba ta kumnemŋge minyok minmba ame wam tumbraŋ suŋgo ta mbolŋge prowamŋgat ŋga tairŋga minna.

⁶Taŋana le Yona kiŋge piyikat ŋga Kuate Suŋgoŋge ail ande te-mayokna le ail ta suŋgoka nzaŋnuŋge nu kaina. Yona nu ŋgamuŋgal ŋayoŋgina ta kusrewa ŋga taŋana le Yona nu ail ta kaŋgermba gare suŋgo tina.

⁷Mafena le maratukuk Kuate nu ŋguakile ande kukulna le promba ail sumbailnu ta nye fofona le ail ta kummba kareŋgina.

⁸Kile ki pro sangri tiŋgina le Kuate nu bubre paknu ki prote kumamŋge pilna le prona. Kiŋge Yona gabatnu piyna le nu am purmba ndeke dirna sulumba sakina: Ye abo minam mbulit. Ye kumi ko ŋgina le ⁹Kuate nu Yona sana: Ail te kummba kareŋgat le ne gubranate wam ta kumumbi e ŋgina le nu ndek sakina: Au. Ye kumumbi gubrayate. Ye gubra tet ta dubimba kumi ta maye ŋgina.

¹⁰Taŋakina le Suŋgo nu Yona sana: Furir ndindo mbolŋge ail te promba suŋgokat. Furir ande mbolŋge nu kummba kareŋgat. Ne ta tuku piro kareŋ ndakat. Neŋge nu te-suŋgo ndawat. Ndaŋam tuku ne ail ta tuku ninankate? ¹¹Ye mata taŋamba ndo Nineve tumbraŋ tuku sina suŋgoyate le mapewet. Tumbraŋ suŋgo ta kiŋo kame foŋfoŋ gudommba 120,000 ta lite. Nane mbar kugatok. Agaŋmor mata gudommba minig ŋga Yona sana.

[Tuan taŋgo suŋgomba Israel mbal Yuda mbal riroŋ pasa niŋganu kande nane ismba nda isanu sukmba yabri mbara kanunu mbariŋniŋmba minanu.

Taŋawanu le Kuate nu Babilon gabat suŋgo Nebukadnesar wamdus tuna le nu pro nane ndoŋ kame bumba kusem wande suŋgo Solomonŋge te-tina ta turmba ŋayo silimba Israel mbal Yuda mbal ŋakmba muliŋ kilmba Babilon kilke mbol kinaig. (Aposel 7.42-43 kaŋgerap).

Israel mbal nane Babilon kilke mbolŋge minnaig ma ma yar 70 kinaig le Daniel tuku ait mbolŋge Suŋgoŋge Babilon gabat suŋgo kitek Darius wamdus tuna le nane mapekina le nane luka Israel kilke mbol kinaig sulumba kusem wande kitek ande maŋ te-tinaig.

Taŋamba minnaig ma ma nane tuan taŋgo kame tuku dir pasa kame ta idusniŋmba Kuate nu Mesias nyunu ande Kristus kukulwa ŋga nu tairŋga minnaig.]